Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Lausuntopyyntönne 21.10.2022, HE 225/2022 vp

Lausunto hallituksen esityksestä digitalisen alustatalouden toimijoiden tiedonantovelvollisuutta verotuksen alalla koskevaksi lainsäädännöksi

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla sekä muutettavaksi useita eri säädöksiin sisältyviä verosäännöksiä, joilla digitaalisen alustatalouden toimijoille eli alustaoperaattoreille säädettäisiin velvollisuus ilmoittaa Verohallinnolle tietoja alustalla toimivien henkilöiden ja yritysten saamista myynti- ja vuokratuloista. Ehdotetuilla säännöksillä pannaan täytäntöön direktiivi (EU) 2021/514, hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annetun direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta, jonka tarkoituksena on parantaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden veroviranomaisten tiedonsaantia digitaalisten alustojen välityksellä harjoitetusta kaupallisesta toiminnasta.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

Suomen Yrittäjät kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Talouden digitalisaatio on lisääntynyt nopeasti viime vuosina, mihin liittyen alustaoperaattoreita hyödyntämällä tarjottujen palveluiden rajat ylittävä ulottuvuus on luonut monimutkaisen ympäristön, jossa verosääntöjen noudattamisen valvonta ja varmistaminen voi olla vaikeutunut. Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden verohallinnoilla ei ole riittävästi tietoa, jotta ne voisivat arvioida ja valvoa asianmukaisesti omassa maassaan digitaalisten alustojen välityksellä harjoitetusta kaupallisesta toiminnasta saatuja tuloja. Epäkohtaan puuttumiseksi direktiivi asettaa jäsenvaltioille velvollisuuden toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, joilla jäsenvaltio täytäntöönpanee alustaoperaattoreilta direktiivin vähintään edellyttämät huolellisuus-, raportointi- ja rekisteröintivelvoitteet. Sekä direktiivin tavoitetta että koko sisämarkkinoilla sovellettavan standardoidun raportointivelvoitteen voimaansaattamista direktiivin kautta voidaan pitää lähtökohtaisesti kannatettavina. Raportointivelvoitteita koskeva sääntely monimutkaistuisi ja siitä alustaoperaattoreille koituva hallinnollinen taakka lisääntyisi merkittävästi, jos alustaoperaattoreiden täytyisi noudattaa useita eri kansallisia raportointivaatimuksia, joita jäsenvaltiot kukin kansallisilla lainsäädäntötoimillaan asettaisivat.

Perinteisen työsuhteessa tehdyn työn korvautuminen digitaalisten alustojen kautta tehdyillä työsuorituksilla ja palveluilla voi johtaa Verohallinnon tiedonsaannin heikentymiseen etenkin niissä tilanteissa, joissa korvauksen maksajana tai välittäjänä on ulkomaille sijoittautunut alustaoperaattori, jolta Verohallinto ei lähtökohtaisesti saa tietoja. Tällä hetkellä alustojen kautta saatujen tulojen ilmoittaminen verotukseen on merkittävissä määrin verovelvollisen eli tulonsaajan oman ilmoituksen varassa, mikä saattaa johtaa siihen, että erityisesti verovelvollisen ollessa muu kuin kirjanpitovelvollinen riski tulon ilmoittamatta ja verottamatta jäämisestä saattaa olla kohonnut. Esityksessä viitataan muun muassa Verohallinon verovuosia 2017 ja 2018 koskevaan selvitykseen, jonka mukaan noin kolmasosa asunnon lyhytaikaisesta vuokrauksesta alustojen kautta saaduista vuokratuloista jätettiin ilmoittamatta veroilmoituksella. Verohallinnon mukaan verovuonna 2019 ilmoittamatta jätettyjen vuokratulojen määrä lisääntyi kahdesta edellisestä verovuodesta. Majoitustoimialalla tämä heikentää osaltaan majoituspalveluja myyvän, velvoitteensa hoitavan yrityksen asemaa markkinoilla.

Hallituksen esityksessä (s. 18) todetaan, että ”*direktiivi ehdotetaan kansallisesti täytäntöönpantavaksi direktiivin tarkoituksen ja sisällön mukaisesti ilman kansallisia laajennuksia*”. Ehdotetut digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedonantovelvollisuutta koskevat säännökset johtuvat pääpiirteissään täytäntöönpanoa edellyttävän direktiivin säännöksistä. Esityksessä kuitenkin ehdotetaan direktiivin edellyttämään sääntelyyn kansallista laajennusta: raportoiville alustaoperaattoreille ehdotetaan tiedonantovelvollisuutta myös tilanteissa, joissa raportoivilla alustaoperaattoreilla ei olisi lainkaan raportoitavia olennaisia toimia päättyneellä raportointikaudella (ns. nollailmoitus). Esityksessä laajennusta perustellaan lyhyesti Verohallinnon paremmilla mahdollisuuksilla valvoa ja varmistaa, että kaikki direktiivin ja ehdotettavan lainsäädännön soveltamisalan piiriin kuuluvat alustaoperaattorit tiedostaisivat velvoitteensa ja myös noudattaisivat niitä. SY kuitenkin painottaa, että hallinnollista taakkaa ei tule tarpeettomasti lisätä. SY katsoo, että myös laajennuksen osalta tulisi vielä harkita tarkoin pitäytymistä direktiivin edellyttämässä sääntelyn laajuudessa. Laajennustarpeen arvioinnissa tulee huomioida raportoiville alustaoperaattoreille lisävelvoitteen aiheuttama ylimääräinen hallinnollisen taakan lisääntyminen sekä mahdolliset nollailmoitusvelvollisuuteen liittyvät rajanveto-ongelmat.

Suomen Yrittäjät

Jukka-Pekka Hellman
veroasiantuntija